

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

6.9.2013

B7-0388/2013

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon pitanja za usmeni odgovor B7-0217/2013

u skladu s člankom 115. stavkom 5. Poslovnika

o mikrokogeneraciji – proizvodnji električne i toplinske energije na malo
(2012/2930(RSP))

Judith A. Merkies

u ime Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

RE\1002326HR.doc

PE515.956v01-00

HR

Ujedinjena u raznolikosti

HR

Rezolucija Europskog parlamenta o mikrokogeneraciji – proizvodnji električne i toplinske energije na malo (2012/2930(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 192. stavak 2. i članak 194. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ¹,
- uzimajući u obzir Direktivu 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ² i njezin utjecaj na proizvodnju toplinske i električne energije,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju³, Direktivu 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu⁴ te provedbene propise u vezi sa svakom od njih,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Kako osigurati funkcioniranje unutarnjeg energetskeg tržišta” (COM(2012)0663) i s njom povezane radne dokumente (SWD(2012)0367 i SWD(2012)0368),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Obnovljiva energija: glavni sudionik na europskom energetskeg tržištu (COM (2012)0271),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. prosinca 2010. o reviziji akcijskog plana za energetske učinkovitost⁵,
- uzimajući u obzir pisano pitanje E-010355/2011 o mikrokogeneraciji upućeno Komisiji,
- uzimajući u obzir pisano pitanje E-011185/2012 upućeno Komisiji o investicijskim projektima za solarne elektrane u kojima sudjeluju građani,
- uzimajući u obzir pitanje Komisiji o mikrokogeneraciji (O-00007482013),

¹ SL L 140, 5.6.2009., str. 16.

² SL L 315, 14.11.2012., str. 1.

³ SL L 285, 31.10.2009., str. 10.

⁴ SL L 153, 18.6.2010., str. 1.

⁵ SL C 169 E, 15.6.2012., str. 66.

- uzimajući u obzir članak 115. stavak 5. i članak 110. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je dostupnost energije u dovoljnim količinama za pristojan životni standard temeljno pravo svih ljudi i budući da su cijene energenata posljednjih godina znatno porasle,
- B. budući da Europska unija u području opskrbe energijom sve više ovisi o uvozu iz trećih zemalja te su stoga potrebne promjene ako želi ostvariti svoje klimatske, energetske i ciljeve rasta;
- C. budući da je zbog upotrebe fosilnih goriva kao izvora energije porasla razina CO₂ u našoj atmosferi što je doprinijelo globalnim klimatskim promjenama; budući da je EU postavio ciljeve proizvodnje obnovljive energije za 2020. i trenutno radi na okviru za klimatsku i energetske politiku za 2030.; budući da odredbe o proizvodnji energije na malo (mikrokogeneraciji) trenutno postoje, ali su raspršene po različitim zakonodavnim i nezakonodavnim inicijativama kao što su Direktiva o obnovljivoj energiji i Direktiva o energetske učinkovitosti;
- D. budući bi da čelnici EU-a trebali biti predvodnici kad je riječ o energetske tranziciji uzimajući u obzir potrebu da se uključe svi građani EU-a bez obzira na njihova primanja i bogatstvo; budući da proizvodnja energije na malo može doprinijeti povezanosti zajednice, borbi protiv energetske siromaštva, otvaranju novih radnih mjesta i gospodarskom rastu te dovesti do novog pristupa u rješavanju trenutne gospodarske krize;
- E. budući da decentralizirana proizvodnja energije na malo kućanstvima, malim i srednjim poduzetnicima, a isto tako i zajednicama u urbanim i ruralnim sredinama predstavlja priliku da se zajedničkim radom bore protiv klimatskih promjena na način da postanu proizvođači energije; budući da bi potrošači trebali razviti svijest o učinkovitim načinima proizvodnje i potrošnje energije; budući da se osiguravanjem mogućnosti potrošačima da sami proizvode svoju električnu i toplinsku energiju može dovesti do održivijeg društva u kojem bi svi više sudjelovali; budući da se komunikacija Komisije o unutarnjem energetske tržištu bavi pitanjem osiguravanja mogućnosti za takve „proizvođače-potrošače”; budući da već postoje brojne mogućnosti aktivnog uključivanja u učinkovitu proizvodnju i potrošnju energije za potrošače, no još postoje i izazovi kojima se treba pozabaviti;
- F. budući da mikrokogeneracija energije može imati ulogu i na svjetske razini;
- G. budući da se poticaji za proizvodnju električne i toplinske energije na malo znatno razlikuju među državama članicama; budući da bi se politike EU-a trebale bolje provoditi kako bi se iskoristio potencijal proizvodnje energije na malo diljem EU-a;

Definicija

1. u smislu ove Rezolucije definira pojam mikrokogeneracije kao: 1) proizvodnju toplinske/rashladne i električne energije na malo od pojedinaca i malih i srednjih poduzetnika za vlastite potrebe; i 2) različite oblike skupne ili zadružne proizvodnje na malo na razini zajednice za lokalne potrebe; primjećuje da mikrokogeneracija uključuje raznolike tehnologije (hidroelektrane, geotermalnu i solarnu energiju, energiju valova,

vjetra, dizalice topline i biomasu) koje su posebno usmjerene na dimenzije obnovljivosti i održivosti;

Uvod

2. potvrđuje da mikrokogeneracija mora biti sastavni element proizvodnje energije u budućnosti ako EU želi postići dugoročne ciljeve u vezi s obnovljivom energijom; podsjeća da mikrokogeneracija doprinosi povećanju ukupnog udjela obnovljive energije u kombinaciji energija u EU-u te omogućuje učinkovitu potrošnju električne energije blizu mjesta proizvodnje uz izbjegavanje gubitaka u prijenosu;
3. podsjeća da uspješno korištenje mikrokogeneracije ovisi o brojnim različitim čimbenicima među kojima su: europsko unutarnje energetske tržište koje dobro funkcionira, tehnički razvoj jedinica za mikrokogeneraciju, razvoj infrastrukture pametne energije, osobito na distribucijskoj razini te djelotvorne kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere i sustavi potpore za poticanje mikrokogeneracije na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini;
4. prepoznaje ulogu istraživanja i tehnologije u jačanju učinkovitosti i smanjenju troškova mikrokogeneracije;
5. ističe da određene prepreke ograničavaju šire rasprostranjivanje tehnologija mikrokogeneracije, a među njima su: izazov zbog visokih troškova investicija koje je potrebno unaprijed osigurati, velika složenost u administrativnom smislu u vezi s povezivanjem i pristupom elektroenergetskoj mreži te nedostatak svijesti o uštedama energije i novca koje različite tehnologije mikrokogeneracije omogućuju za svojeg vijeka trajanja;
6. ističe da je energetska siromaštvo rastući problem; naglašava da omogućavanje mikrokogeneracije za pojedince i zajednicu može omogućiti potrošačima da postanu aktivni sudionici u energetske sektoru istodobno postižući jači nadzor nad vlastitom potrošnjom energije i smanjujući količinu energije koju moraju kupiti, čime se sprječava energetska siromaštvo; ističe da mikrokogeneracija pruža priliku za preoblikovanje društva na način koji je održiviji i osigurava suradnju i pravednost; poziva na to da se posebna pažnja posveti stanarima koje se često sprječava u ostvarivanju bolje učinkovitosti i stvaranju vlastite energije;
7. naglašava da tehnologije mikrokogeneracije kao što su mikro CHP i obnavljanje na malo omogućuju postojanje zgrada s nultom potrošnjom energije i zgrada s pozitivnom energetske bilancom koje napajaju mrežu viškom električne energije koju su proizvele;
8. primjećuje važnost promicanja lokalnih zadruga u vezi s obnovljivom energijom kako u ruralnim tako i u urbanim područjima radi jačanja javne potpore obnovljivoj energiji i svijesti građana o proizvodnji energije na malo i njihova sudjelovanja u toj proizvodnji, poboljšavanja dostupnosti obnovljive energije i stvaranja ulaganja; primjećuje važnost promicanja lokalnih i regionalnih udruženja koja bi omogućila sigurno i učinkovito sudjelovanje građana na tržištu električne energije jamčeći umjerene cijene proizvođaču-potrošaču za usluge pružene energetske sustavu; primjećuje da lokalne vlasti imaju važnu ulogu u promicanju i poticanju mikrokogeneracije među građanima, malim i srednjim poduzetnicima i zainteresiranim stranama;

9. mišljenja je da među građanima EU-a ne postoji dovoljna svijest o prednostima mikrokogeneracije te poziva Komisiju i države članice da poduzmu mjere promicanja rješenja u okviru mikrokogeneracije i dobrih primjera iz prakse na tom području;
10. primjećuje nedovoljnu dostupnost informacija o kapacitetu i budućem potencijalu mikrokogeneracije u EU-u; vjeruje da bi bolja obaviještenost o mikrokogeneraciji osigurala njezinu važnu ulogu u klimatskoj, energetskej i industrijskoj politici;
11. primjećuje da su za promicanje mikrokogeneracije električne energije potrebna pametna mjerila za električnu energiju koja mogu izračunati električnu energiju koju proizvođač troši za vlastite potrebe i dio koji se napaja u mrežu, a isto tako i mjerila za termalnu energiju koja prate toplinu koja ulazi i izlazi iz objekta koji je dio toplinske mreže kako bi se proizvedena toplinska energija mogla doznačiti;
12. primjećuje da je često ostvarivo napajati postrojenja proizvedenom kombiniranom toplinom i energijom čak i u okviru mikrokogeneracije jer to često znatno poboljšava energetske učinkovitost;
13. primjećuje da veliki porast zastupljenosti mikrokogeneracije predstavlja važan korak u prijelazu s tradicionalnog centraliziranog energetskeg sustava na decentraliziraniji i fleksibilniji sustav koji je potreban za ostvarenje energetske i klimatske ciljeva EU-a; naglašava važnost promicanja mikrokogeneracije u ovom trenutku istodobno s pravednim rješavanjem pitanja koja se odnose na operatore distribucijske mreže, uključujući podjelu troškova i potrebu za ulaganjem u pametne tehnologije; naglašava da je potrebno jasno definirati pozitivan učinak dodatnih usluga koje se osiguravaju u okviru mikrokogeneracije i doprinos sigurnom djelovanju sustava te da zaslužuju pravilno postupanje; stoga smatra da je u ovom trenutku potrebno donijeti ispravne odluke i postaviti prave ciljeve i ne odgađati dalje primjerena ulaganja i ambiciozne propise;
14. ističe da bi se jačanje kapaciteta mikrokogeneracije u EU-u moglo pokazati skupim te da će povećana ulaganja u mikrokogeneraciju od strane pojedinačnih proizvođača-potrošača zahtijevati dodatna ulaganja na različitim razinama energetskeg sustava, npr. u sustavima distribucije i prijenosa koji olakšavaju korištenje mikrokogeneracije; naglašava da to ne smije dovesti u pitanje sigurnost opskrbe energijom niti rezultirati umjetnim rastom cijena energenata; suglasan je s Europskim vijećem da energetske politike EU-a mora jamčiti sigurnost opskrbe za kućanstva i poslovne subjekte uz umjerene i konkurentne cijene i troškove;

Regulatorni okvir

15. poziva Komisiju da na temelju najboljih praksi za regulatorne organe i operatore sustava sastavi preporuke o skraćivanju i pojednostavljanju upravnih postupaka pri upravljanju i spajanju mikrokogeneracijske jedinice na mrežu uz poseban naglasak na uspostavu postupaka „sve na jednom mjestu”; naglašava da je potrebno promovirati ambicioznu provedbu postojećih smjernica poput odredbi o mikrokogeneracijske jedinice u Direktivi o energetskej učinkovitosti;
16. napominje da energija proizvedena mikrokogeneracijom, odmah i lokalno potrošena, može spriječiti tokove energije i s njima povezane gubitke u sustavu te povećati osjećaj

vlasništva proizvođača-potrošača; stoga poziva Komisiju i države članice da u kombinaciji s općim smanjenjem potrošnje razviju posebne mehanizme u cilju ohrabrivanja samoodrživosti;

17. poziva Komisiju i nacionalne regulatorne organe da razviju regulatorne okvire kojima će se definirati uloge i odgovornosti svih sudionika kada je riječ o mreži raspodjele, uz poseban naglasak na uvjete dopuštenog porasta priključenja, s obzirom na njenu buduću ključnu ulogu u aktivnom sudjelovanju mikrokogeneracije u sustavu;
18. ističe sve veću i važniju ulogu operatora koji rade na sustavima raspodjele u decentraliziranoj energetske mreži i brinu o sigurnosti opskrbe te stabilnom i pouzdanom radu mreže istovremeno čuvajući povjerljivost podataka potrošača; poziva Komisiju i nacionalne regulatorne organe da priznaju ulogu operatora sustava raspodjele i olakšaju im ulaganje u sustav raspodjele u cilju unapređenja opće učinkovitosti energetske sustava; također zahtijeva jasniju definiciju uloge operatora sustava raspodjele pri organizaciji usklađivanja i ostalih sekundarnih usluga;
19. vjeruje da je učinkovito i usklađeno djelovanje u području energetske proizvodnje na malo u EU-u potrebno kao čimbenik koji igra ulogu u stvaranju unutarnjeg europskog energetske tržišta;
20. napominje da neke države članice imaju različite ciljeve i strukture određivanja poreznih i pravnih odredbi o mikrokogeneraciji te da to može predstavljati prepreku raširenoj uporabi mikrokogeneracije; poziva Komisiju da odvoji proračunske linije iz programa „Inteligentna energija u Europi” te da s državama članicama radi na uklanjanju postojećih prepreka u nacionalnim zakonodavstvima o pristupu financiranju za pojedinačne i kooperativne projekte mikrokogeneracije, stvaranju novih usmjerenih financijskih instrumenata (npr. mikrokredita) i širenju najboljih praksi u vezi s tim aktivnostima;
21. poziva države članice da u obzir uzmu posebnosti mikrokogeneracije pri stvaranju i preispitivanju nacionalnih poticaja i programa potpore kako bi se osigurala njihova usklađenost s potrebama proizvodnje energije na malo;

Infrastrukture, proizvodi i standardi

22. bez odgađanja zahtijeva potpunu provedbu trećeg energetske paketa, posebno zakonodavstva EU-a o mjerenju, kako bi se olakšala aktivnost proizvođača-potrošača na mreži, kao i učinkovito upravljanje distribucijom; također zahtijeva da se omogući prijenos energije na malo od proizvođača do potrošača u, na primjer, susjedstvu ili zadruzi; poziva države članice, gdje se analizom troškova i koristi pokaže da je u interesu potrošača, da ubrzaju uvođenje pametnih uređaja za mjerenje kako bi kućanstva dobila točne podatke i znala ukupnu vrijednost potrošene energije;
23. predlaže da Komisija istraži mogućnost uvođenja sustava mikrokogeneracije u projekte urbanog planiranja; vjeruje da bi to moglo dovesti do povećane učinkovitosti i smanjenja troškova razvoja prijenosa na malo i distribucije obnovljive energije;
24. napominje da je standardizacija ključna za daljnje raspoređivanje opreme za mikrokogeneraciju proizvedene na veliko na precizan i cjenovno učinkovit način; poziva

tijela EU-a za standardizaciju na brži rad;

25. podsjeća da se povezivanje malih generatora s distribucijskom mrežom odvija na različite načine nego što je to slučaj s velikim generatorima te da ih se stoga u budućem zakonodavstvu treba tretirati različito;
26. svjestan je činjenice da će znatan porast upotrebe mikrokogeneracije predstavljati izazov za upravljanje mrežama distribucije povezan s ispunjavanjem energetske potražnje i ponude i potrebom za inovativnim ulaganjima u napredniju mrežu distribucije; napominje važnost pametnih tehnologija pri postizanju tog cilja; poziva države članice da olakšaju pristup mreži za mikrokogeneratore uz istovremeno rješavanje pitanja troškova mreže u vezi s proizvodnjom energije na malo i održavanje učinkovitog upravljanja mrežom; poziva nacionalne regulatorne vlasti na poticanje inovacija i ulaganja u lokalne distribucijske mreže;
27. napominje da se pokazalo da su projekti vlasništva bolje prihvaćeni te da ih se stoga treba potpomoći; podsjeća da je uloga agregatora, koji bi mogli odigrati važnu ulogu u olakšavanju takvih projekata, u relevantnom zakonodavstvu EU-a dosada bila nejasna; stoga poziva na brzu i ambicioznu provedbu odredbi koje odgovaraju na pitanje potražnje iz Direktive o energetske učinkovitosti;
28. ohrabruje Komisiju da razmotri mogućnost podupiranja modela financiranja malim iznosima odnosno dugoročnih sustava ulaganja gdje su ulagači i poduzetnici u izravnom kontaktu preko platforme u svrhu stvaranja novih mogućnosti i ohrabriranja ljudi na izgradnju mikrokogenerativnih zadruga;
29. napominje da se javnim apelima pozornost šire javnosti pojačano usmjerava na mogućnost financiranja projekata (financiranje malim iznosima, eng. *crowdfunding*); poziva Komisiju na promicanje mogućnosti suvlasništva lokalnih projekata čime bi se postigla mobilizacija lokalne potpore;
30. poziva Komisiju da prouči u kojoj mjeri pravila EU-a poput Direktive o prospektu (Direktiva 2003/71/EZ), Direktive o tržištima financijskih instrumenata (Direktiva 2004/39/EZ) te Direktive o elektroničkom novcu (Direktiva 2009/110/EZ) već omogućavaju provedbu određenih projekata na temelju suvlasništva lokalnih struktura;
31. tvrdi da bi svaka inicijativa u području mikrokogeneracije trebala biti usklađena s mrežnim kodeksima; napominje da se ciljevi sekundarnog zakonodavstva o električnoj energiji, poput mrežnih kodeksa, mogu postići na bolji i cjenovno učinkovitiji način uspostavom standarda na razini EU-a za većinu vrsta mikrokogeneracijskih tehnologija; poziva na aktivan oblik upravljanja distribucijskim sustavom utemeljenim na tijesnoj suradnji među operatora sustava raspodjele i operatora sustava prijenosa te drugih elemenata (jedinica proizvodnje, potrošnje i pohrane) u mrežnoj vlasti u cilju poticanja inovacija i ulaganja u lokalne distribucijske mreže;
32. poziva Agenciju za suradnju energetskih regulatornih tijela (ACER), Europsku mrežu operatera prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO-E), Komisiju i nacionalne vlade da posebnu pažnju pridodaju decentraliziranoj obnovljivoj energiji pri aktualnom postupku sastavljanja i pregovaranja u vezi s mrežnim kodeksima;

33. napominje da bi novi oblici proizvodnje, vlasništva i potrošnje poput lizing društava mogli odigrati ključnu ulogu u porastu mikrokogeneracije budući da brojni elementi omogućeni tim pristupom imaju pozitivan učinak u tom području kao na primjer niži pripremni troškovi, troškovna transparentnost kroz fiksne cijene za kombinacije proizvoda i usluga, rješenje važnog problema financiranja proizvođača-potrošača s nižim prihodima, optimalna kvaliteta instalacije te bolje održavanje i time duži životni vijek iz perspektive nabave;

Konkretne mjere

34. poziva Komisiju na provedbu sveobuhvatne procjene potencijalnog kapaciteta za mikrokogeneraciju te procjenu najboljih praksi u EU-u i potencijalnog utjecaja porasta mikrokogeneracije velikog razmjera na unutarnje europsko tržište energije i infrastrukturu;

35. poziva Komisiju i države članice da osiguraju dostupnost sredstava iz fondova EU-a za financiranje mikrokogeneracije, uključujući sredstva iz strukturnih fondova, za razdoblje od 2014. – 2020. nadalje;

36. poziva na ulaganje sredstava za istraživanje, razvoj i inovacije u području mikrokogeneracije u cilju pronalaska odgovarajućih tehničkih rješenja i instalacija;

37. prepoznaje važnost vodstva EU-a u području politike klime i energije te napominje da mikrokogeneracija treba doprinijeti ostvarenju naših dugoročnih ciljeva; stoga poziva Komisiju i države članice da poboljšaju provedbu strategija za proizvodnju električne energije i topline na malo iz postojeće okvirne politike EU-a čime će se priznati važnost mikrokogeneracije i olakšati njezino uvođenje i korištenje u državama članicama;

38. poziva Komisiju da u obzir uzme ulogu mikrokogeneracije u budućem zakonodavstvu EU-a, posebno u kontekstu skorašnjeg (2030.) klimatskog i energetskeg paketa Unije;

39. poziva Komisiju da zajedno s državama članicama pomno razmotri postojeće cjenovne strukture u energetskej mreži te da dostavi smjernice o načinima omogućavanja lakšeg dobivanja dopuštenja i pristupa mreži te rada za jedinice mikrokogeneracije;

40. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.